

studenten aan het werk.

studie
Randstad
2018

www.randstad.be

 randstad

1. intro en aanpak

1.1. intro

waarom deze studie?

- Vorig jaar waren er in ons land meer dan een half miljoen jongeren aan de slag als jobstudent.
- 248.072 studenten vonden hun job via een uitzendkantoor.
- Meer dan een persoon op drie (33,2%) die via een uitzendkantoor aan de slag gaat is student (uitzendarbeid is nevenactiviteit naast studies)

De cijfers spreken voor zich. De uitzendkantoren vervullen een steeds belangrijker brugfunctie tussen jongeren en werkgevers op de Belgische arbeidsmarkt. Onze consultants zijn daarbij dagelijks dé spilfiguur tussen studenten en ondernemingen en kennen de noden van beide klantengroepen door én door. Dankzij deze studie verzamelen we daarenboven al 14 jaar lang goed onderbouwde data over wat er te weten valt over de verhouding tussen studenten en werk. En als grootste human resources-dienstverlener van het land willen we deze expertise ook graag delen.

Al sinds de allereerste studie in 2004 gaan we jaarlijks bij een representatieve groep van 1000 studenten na wanneer ze werken, welke jobs ze doen en in welke sectoren ze aan de slag gaan. Omdat we vinden dat werk meer is dan betaalde arbeid uitoefenen in een bedrijf, onderzoeken we ook in welke mate de studenten zich engageren als vrijwilliger of klussen doen. We gaan na hoe ze die jobs zoeken, hoeveel ze verdienen en waaraan ze hun geld uitgeven. We rapporteren hoeveel studenten zonder een arbeidscontract aan de slag gaan en peilen naar hoe tevreden ze zijn over hun job en naar wat ze belangrijk vinden.

En net omdat we dat nauwgezet doen, kunnen we ook vandaag weer interessante verbanden leggen en evoluties rapporteren.

Deze studie onderzoekt heel wat facetten van de allereerste contacten die jongeren hebben met onze arbeidsmarkt. En hoewel de resultaten van deze studie op heel wat vlakken een zeer geleidelijke evolutie of zelfs een status quo vertonen - wat aantoont dat de gehanteerde methodologie erg degelijk is - kunnen we ook dit jaar enkele interessante evoluties optekenen. Deze studie is wat ons betreft verplichte lectuur voor al wie met kennis van zaken wil meepraten over jongeren en werk. En we durven zelfs hopen dat deze studie ook inspiratie kan bieden voor de beleidsmakers en de bedrijven die net zoals wij hun steentje willen bijdragen om dat eerste contact van jongeren met de arbeidsmarkt in goede banen te leiden.

We wensen u alvast veel leesplezier.

1.2. aanpak

Voor dit onderzoek werden 1000 studenten bevestigd die ouder zijn dan 15 jaar en ingeschreven in het secundair (algemeen, technisch en beroeps) of het hoger onderwijs (universiteit, hogeschool). De enquête werd tussen 17 april en 24 april 2018 online ingevuld. De subgroepen zijn representatief voor de populatie (naar geslacht, taal, regio ...).

De studenten werden bevestigd rond allerlei werkgerelateerde onderwerpen: Hoeveel verdienen ze? Welk soort jobs doen ze? In welke sectoren? Waaraan besteden ze hun geld? Hoe tevreden zijn ze over hun job? Gingen ze aan de slag met een arbeidscontract?

Dit jaar vroegen we de studenten ook opnieuw hoe zij de impact van de technologische vooruitgang op de arbeidsmarkt inschatten, polsen we naar wat ze vinden van de nieuwe studentenwetgeving en gingen we na hoe kieskeurig ze nu eigenlijk zijn. Omdat er stemmen opgaan dat studenten te veel werken, wat een negatieve impact op hun studies zou hebben, polsten we daar eveneens naar.

De gerapporteerde verschillen in dit rapport zijn statistisch significant.

figuur 1: de respondenten

geslacht	man	49%
	vrouw	51%
taal	franstalig	46%
	nederlandstalig	54%
leeftijd	15-17 jaar	20%
	18-21 jaar	54%
	22-25 jaar	20%
	26-30 jaar	6%
studieniveau	master	19%
	bachelor	36%
	middelbaar of lager	45%
regio	Vlaanderen	47%
	Wallonië	29%
	Brussel	24%

2. resultaten

2.1. studenten werken meer

Met deze studie onderzoeken we in de eerste plaats de verhouding tussen studenten en betaalde arbeid bij een bedrijf, in de overheidssector of in de non-profitsector. Maar omdat we werk niet willen reduceren tot werken als jobstudent, gaan we in deze studie ook telkens na of de studenten klussen tegen betaling of zich inzetten als vrijwilliger.

Slechts 14% van de jongeren werkt niet. Ze doen geen studentenjob, doen geen klussen en zetten zich niet in als vrijwilliger. Het overgrote deel van de studenten werkt dus wel.

Uitgesplitst naar de verschillende vormen van werk geeft dit het volgende resultaat.

- 78% van de bevroegde studenten doet een studentenjob
- 72% van de studenten werkt **als jobstudent tijdens de zomervakantie**. Het aantal studenten dat tijdens de zomermaanden aan de slag gaat, is vrij stabiel en schommelt sinds het begin van de peilingen tussen de 65 en de 70 procent. Dit jaar wordt de kaap van de 70% voor het eerst overschreden.
- 60% van de respondenten werkt **als jobstudent tijdens de rest van het jaar**. Dat is een verdubbeling ten opzichte van de eerste meting in 2004. Ter vergelijking: bij de eerste meting in 2004 gaf slechts 30% van de studenten aan te werken tijdens het schooljaar. De verklaring moeten we zoeken bij de steeds flexibelere wetgeving die de enorme nood aan flexibiliteit bij zowel studenten als de Belgische bedrijven voor een stuk lenigt.
- Slechts 17% van de studenten werkt alleen tijdens de zomervakantie en 7% alleen tijdens het schooljaar. Het overgrote deel van de studenten **combineert dus beide periodes**.
- Studenten werken **gemiddeld 50 dagen per jaar (ten opzichte van 43 vorig jaar)**. De studenten jonger dan 18 jaar werken gemiddeld 41 dagen. De studenten tussen 22 en 25 jaar gemiddeld 57 dagen.
- Van diegenen die op regelmatige basis werken tijdens het schooljaar, geeft 17% van de studenten aan dat ze ook **werken tijdens de schooluren**. Één student op vier werkt ook tijdens de blokperiodes en/of de examens.
- Als we kijken naar het aantal studenten dat op regelmatige basis werkt tijdens de week, dan zien we dat dat aandeel is toegenomen van 26% in 2017 naar 44% in 2018. We merken dus een belangrijke **verschuiving van weekendwerk naar werken tijdens de week**. Dit is een interessante bevinding, maar of het om een echte trend gaat, zal volgend jaar moeten bevestigd worden.
- 42% (tov 45% vorig jaar) van de studenten **doet allerhande klusjes tegen betaling** zoals babysitten of helpen in de tuin.
- 30% van de studenten zet zich in **als vrijwilliger**. Dat aantal is sinds het begin van de metingen erg stabiel gebleven (33% in 2004). Hoewel sinds 2004 dubbel zo veel studenten het hele jaar door werken, ging dat dus niet ten koste van hun engagementen als vrijwilliger. Deze resultaten bevestigen de berichten in de media dat de vrijwilliger met uitsterven zou bedreigd zijn niet. Een positieve vaststelling, gezien vrijwilligerswerk vaardigheden aanscherpt die later in het beroepsleven van pas komen.

moet de studentenwetgeving nog uitgebreid worden?

Sinds de uitbreiding van de studentenwetgeving naar 475 uur per jaar, gaan er met de regelmaat van de klok stemmen op om de wetgeving nog verder uit te breiden en studenten nog meer uren aan voordelige voorwaarden te laten werken. Uit ons onderzoek blijkt ook duidelijk dat studenten daar zelf vragende partij voor zijn. 52% van de studenten wil in 2018 meer werken dan vorig jaar. Bijna twee studenten op drie zouden de wetgeving willen aangepast zien en zelfs meer willen werken dan 475 uur per jaar.

De tegenstanders van een uitbreiding brengen twee argumenten in het debat. Ze geven aan dat een verdere uitbreiding er kan voor zorgen dat studenten zo veel gaan werken dat hun studies eronder lijden. En daarnaast vrezen ze voor verdringing van andere groepen op de arbeidsmarkt.

In deze studie pikken we inderdaad signalen op die aanmanen tot voorzichtigheid als een verdere uitbreiding zou overwogen worden.

- studenten werken meer. Ze werken gemiddeld 50 dagen in plaats van 43 dagen per jaar.
- we stellen een verschuiving vast van weekendwerk naar werken tijdens de week.
- 17% van de studenten werkt tijdens de lesuren.

- de helft van de studenten geeft aan dat hun werkgevers hen al probeerden te overtuigen om ook tijdens de lesuren aan de slag te gaan.
- één student op vier geeft aan dat werken tijdens het schooljaar een negatieve invloed heeft op hun studieprestaties.
- één student op vier werkt ook tijdens de blok- of tijdens de examenperiode.
- volgens kinderbijslagfonds MyFamily verliest één jobstudent op zeven zijn kinderbijslag omdat ze meer werken dan wettelijk mocht (De Morgen, 13 juni 2018)

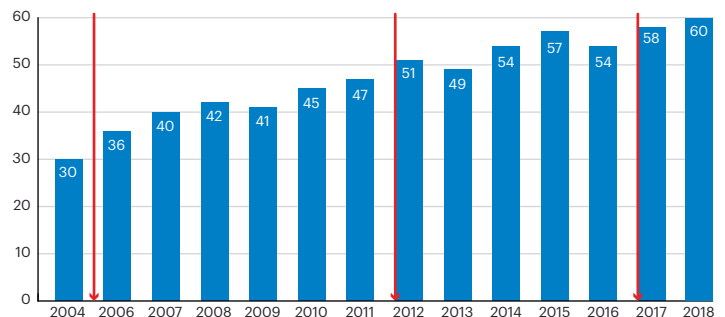
Wat de verdringing betreft, waarschuwde onze CEO Herman Nijns recent nog in een interview (De Standaard, 22 februari 2018):

“Een verdere uitbreiding van het aantal uren zou geen goed idee zijn. Het huidige kader is goed, maar heeft zijn limieten bereikt. Het gebeurt immers dat bedrijven om studenten vragen, waar ze vroeger voor een gewone werknemer hadden geopteerd. Het zijn vooral laaggeschoolden die door de studenten weggeconcurrereerd dreigen te worden. We zijn er zeker voorstander van dat studenten kunnen werken, en dan nog het liefst in jobs die relevant zijn voor hun studies. Maar laat het niet meer dan vandaag worden. Vergeet ook niet dat we een uniek systeem hebben, waarbij amper RSZ-bijdrage betaald moet worden op studentenarbeid. In andere landen bestaat zoiets niet.”

Deze figuur toont de evolutie van het aantal studenten dat tijdens het schooljaar werkt. De rode pijlen geven aan wanneer de studentenwetgeving werd aangepast.

- In oktober 2005 mochten studenten ook buiten de zomerperiode 23 dagen aan de slag onder het voordelige studentenstatuut.
- Begin 2012 werd de regeling van 23 dagen tijdens de zomerperiode en 23 dagen in de rest van het jaar aangepast naar 50 dagen per jaar.
- Vanaf 1 januari 2017 mogen studenten 475 uur per jaar met een studentencontract aan de slag.

figuur 2: hoeveel studenten werken tijdens het jaar? (in %)

2.2 welke soort jobs, welke sectoren en welke bedrijven?

De sectoren die het meeste beroep doen op studenten zijn overduidelijk de detailhandel (21%), de horeca (17%) en de overheid/non-profit (14%). Productiebedrijven (11%) en de sector van de vrije tijd (8%) vervolledigen de top vijf.

Gevraagd naar de laatste job die ze deden, gaan de meeste studenten aan de slag als administratief bediende (13%), gevolgd door een studentenjob als productiewerker (10%), kassierster (9%), magazijnier (9%) en schoonmaker (8%).

Er tekenen zich ook enkele opmerkelijke verschillen tussen de mannen en de vrouwen af. Zo werkt bijvoorbeeld 13% van de dames als kassierster (ten opzichte van 6% van de mannen). En 14% van de mannen werkte als productiewerker (tov 6% van de dames).

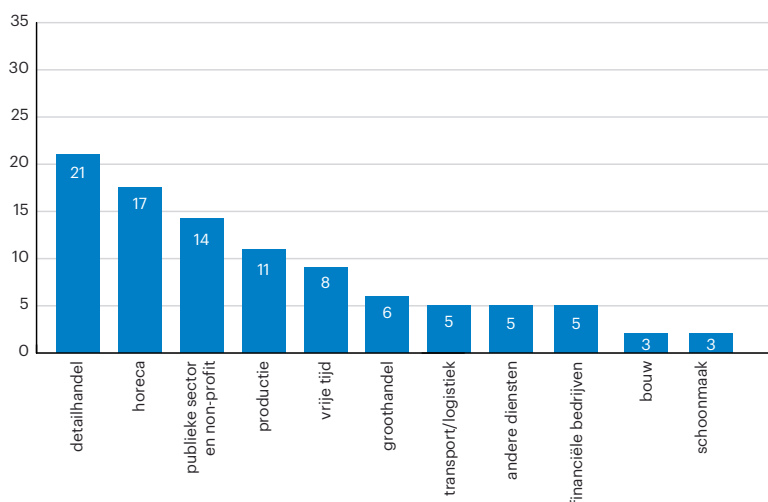
Als we kijken naar het verschil tussen de jobs die ze graag willen doen en de laatste studentenjob die ze effectief deden, dan zien we – net zoals vorig jaar - dat het grootste aantal studenten (16%) als administratief bediende aan de slag wil én die job in realiteit ook aan de haak slaan (13%). Opvallend is ook dat – hoewel de volgorde afwijkt - de top tien vrij gelijk loopt. Studenten moeten alleen vaker aan de slag als schoonmaker, ober en keukenhulp dan hen lief is.

figuur 3: gewenste versus laatst uitgeoefende studentenjob

welke studentenjob wil je doen? (in %)	
administratief bediende	16
monitor, animator, redder	9
magazijnier	8
barman/-vrouw	6
medewerker in attractiepark	6
kassier(st)er	6
rekkenvuller	6
productiewerker	5
receptionist	5
hulp in de zorgsector	4

wat was je laatste studentenjob? (in %)	
administratief bediende	13
productiewerker	10
kassier(st)er	9
magazijnier	9
schoonmaker/st)er	8
rekkenvuller	7
monitor, animator, redder	6
ober	5
barman/-vrouw	4
keukenhulp	4

figuur 4: in welke sectoren werken de studenten? (in %)

Als we kijken naar de grootte van de bedrijven waar de studenten werken, dan valt op dat één student op vier werkt in bedrijven met meer dan 100 werknemers. 43% werkt in een middelgroot bedrijf (tussen 11 en 50 werknemers). En 32% van de studenten werkt in een klein bedrijf (tot 10 werknemers).

2.3. hoe zoeken studenten hun job? jobsites, jobapps en sociale media aan stevige opmars bezig

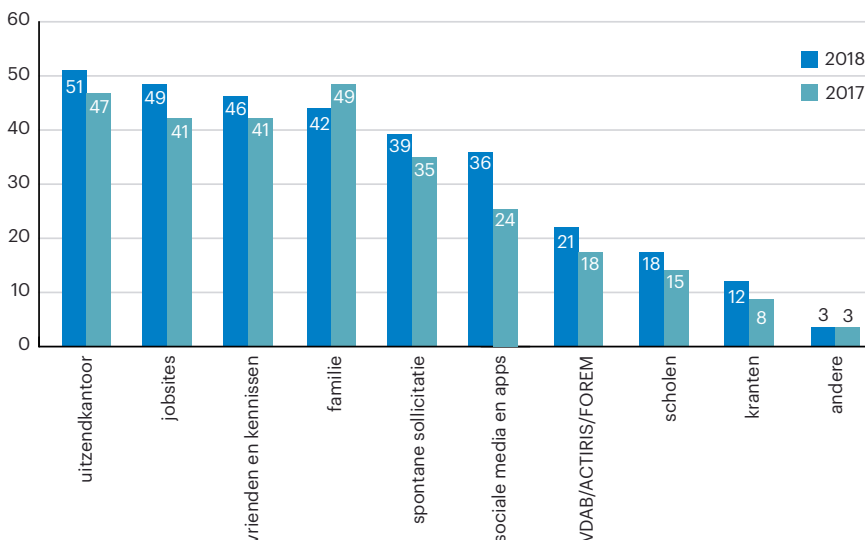
Voor het eerst stellen we een opmerkelijke verandering vast in de top van de rangschikking van de kanalen die studenten gebruiken om een job te vinden. Familie en vrienden en de uitzendkantoren voerden die rangschikking sinds de start van deze peilingen aan. Vandaag valt niet alleen op dat de uitzendkantoren het meest populaire zoekkanaal zijn geworden (de helft van de studenten doet een beroep op een uitzendkantoor), maar ook de jobsites zijn aan een opmars bezig. Vorig jaar gaf nog 41% van de studenten aan dat ze jobsites gebruiken om een job te vinden. Vandaag is het al een valabel zoekkanaal voor 49% van de bevroegde studenten.

Minstens even opvallend is de vaststelling dat de jobapps en sociale media veel populairder geworden zijn. Daar waar vorig jaar nog één student op vier aangaf sociale media en apps in te schakelen, is dat aandeel vandaag gestegen tot 36%.

Deze evolutie gaat ten koste van het inschakelen van familie (49% naar 42%).

39% van de studenten ziet de **spontane sollicitatie** ook als valabel kanaal om een studentenjob te zoeken (tov 35%), gevolgd door VDAB/Forem/Actiris (21%) en de scholen (18%).

figuur 5: hoe zoeken de studenten hun job? (in %)

hoe vinden ze hun studentenjob?

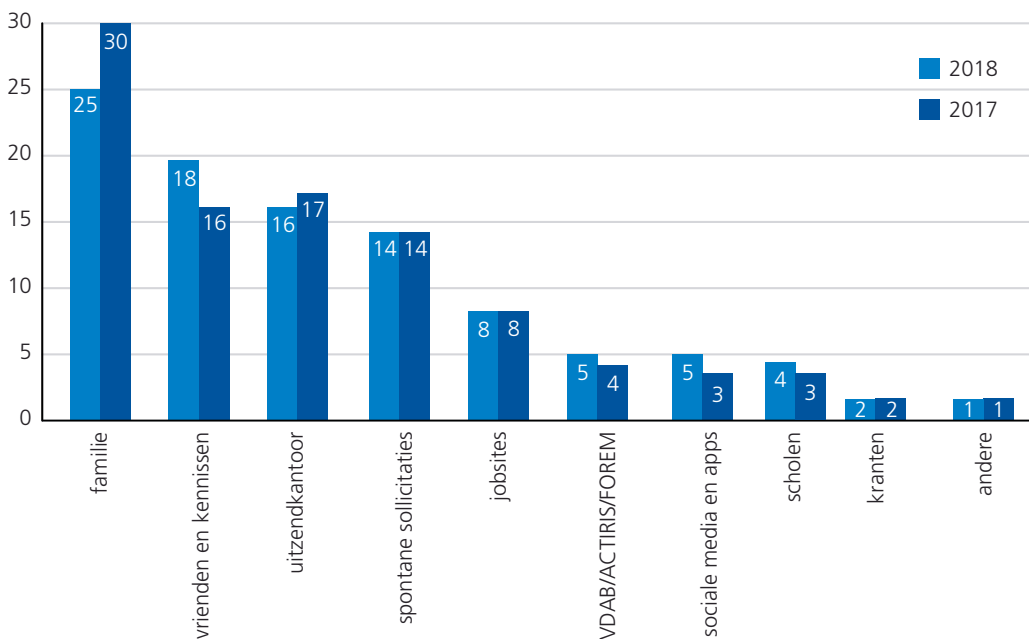
We vroegen de studenten ook hoe ze hun laatste job gevonden hebben. Hier moeten we een onderscheid maken tussen de formele en de informele kanalen. De informele kanalen bieden de studenten vaak meer kans op een job. De kans is groot dat de sollicitatiebrief van een student die via zijn netwerk aan de slag wil, bovenaan de stapel komt te liggen. Via de formele kanalen krijgen ze daarentegen veel meer te maken met de wetten van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt en is er ook veel meer sprake van concurrentie .

Als we kijken naar de **informele kanalen**, dan blijft **familie** met 25% (30% vorig jaar) het meest doeltreffende kanaal om een studentenjob te vinden. Vrienden of kennissen (18%) zijn het tweede meest efficiënte kanaal om een job te strikken.

De uitzendkantoren komen op de derde plaats en zijn het meest efficiënte formele kanaal om een studentenjob te strikken.

Daarna volgen spontane sollicitaties (14%), jobsites (8%), VDAB/FOREM/ACTIRIS (5%) en de scholen (4%). En hoewel meer dan één student op drie de sociale media en jobapps als valabel kanaal zien om een studentenjob te versieren, blijken deze in de praktijk met 5% maar weinig efficiënt. Althans tot op heden.

figuur 6: hoe vonden de studenten hun laatste studentenjob? (in %)

de kans is groot dat de sollicitatiebrief van een student die via zijn netwerk aan de slag wil, bovenaan de stapel komt te liggen.

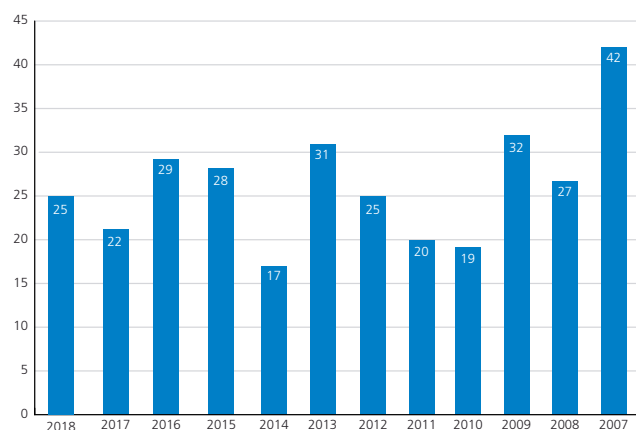
2.4. één student op vier jonger dan 18 jaar zonder contract aan de slag

hebben de studenten een arbeidscontract?

Ten opzichte van de bevraging van vorig jaar, is het aantal studenten dat zonder contract aan de slag gaat, opnieuw licht toegenomen. Vorig jaar was nog 13% van de studenten zonder contract aan de slag. Vandaag geeft opnieuw 17% van de studenten aan in het zwart te werken. Ook bij de studenten jonger dan 18 jaar lijkt de situatie opnieuw lichtjes minder positief dan vorig jaar. 25% (tov 22% vorig jaar) van de <18-jarigen zegt immers zonder contract te werken.

Het grootste aandeel studenten dat zonder contract aan de slag gaat vinden we in de horeca (21%). Als we bovendien rekening houden met de omvang van de bedrijven, worden studenten het vaakst zonder contract tewerkgesteld in bedrijven met minder dan zes personeelsleden (één student op drie).

figuur 7: evolutie aandeel <18-jarigen zonder contract (in %)

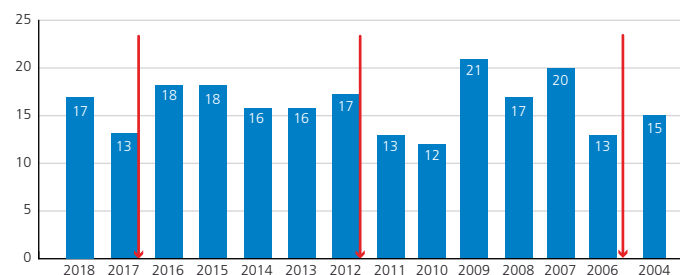

Het aantal studenten dat zonder contract werkt schommelt sinds de start van de metingen tussen de 15 en de 25%.

En ondanks drie wetswijzigingen de studentenaarbeid zowel voor studenten als voor hun werkgevers een pak interessanter hebben gemaakt (vrijgesteld van alle sociale lasten, met uitzondering van een solidariteitsbijdrage) en de risico's die men neemt met zwartwerk niet opwegen tegen de voordelen van de huidige regeling, gaat vandaag nog steeds één student op vier jonger dan 18 aan het werk zonder contract.

Onderstaande grafiek toont de evolutie van het zwartwerk bij de jobstudenten. De rode pijlen geven aan op welke momenten drie wetswijzigingen studentenaarbeid interessanter maakten en daarmee een belangrijke voedingsbodem van zwartwerk wegnamen. De voordelige regeling die sinds 1 januari 2017 in voege is waardoor studenten 475 uur met een studentencontract aan de slag mogen per jaar maakt het inschakelen van studenten zo interessant dat het onbegrijpelijk is dat bedrijven vandaag nog steeds één <18-jarige op vier aan het werk zetten zonder contract.

figuur 8: evolutie aandeel studenten zonder contract (in %)

wordt dat contract gerespecteerd?

78% van de respondenten die tijdens hun laatste job aan de slag gingen met een contract, geeft aan dat de arbeidsvoorwaarden nageleefd werden. Dat aandeel ligt - waarom is niet meteen duidelijk - een stuk lager dan de resultaten van vorig jaar. Toen gaf nog 90% van de studenten aan dat de voorwaarden van het contract nageleefd werden. Van diegenen die aangeven dat de arbeidsvoorwaarden in het contract niet werden nageleefd, ziet 46% dat ook effectief als een probleem.

Voor bijna acht studenten op tien dekte het contract het aantal gepresteerde uren. Slechts 11% werkte meer uren dan overeengekomen. En in bijna zeven van de tien gevallen werden deze uren ook uitbetaald.

met welk soort contract werken de studenten?

Studentenarbeid is een bijzonder flexibele arbeidsvorm. 15% van de studenten werkt met uurcontracten, 23% met dagcontracten, 31% met weekcontracten en 31% met een maandcontract.

2.5. mannen verdienen meer dan de vrouwen

We vroegen de studenten ook naar hoeveel ze verdienen. Daarbij valt op dat er zich al een significant verschil aan inkomsten aftekent tussen de jongens en meisjes.

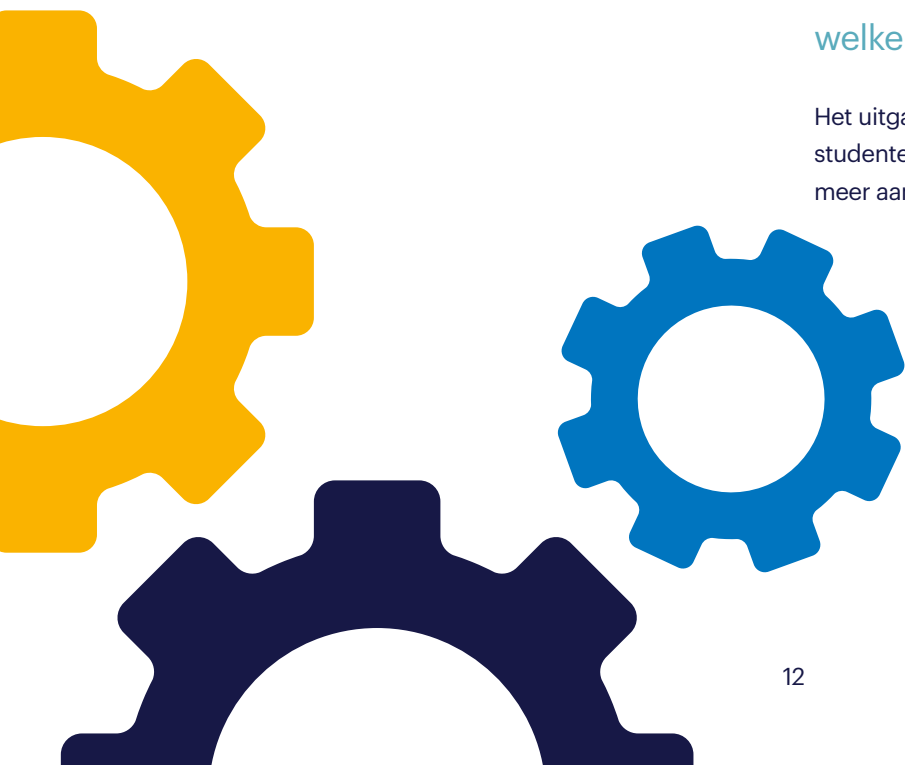
- Wat de betaalde jobs betreft (tijdens het jaar en tijdens de vakantiemaanden), verdienen de studenten gemiddeld 2.444 euro per jaar. De mediaan ligt op 1.600 euro.
- De mannelijke studenten verdienen meer dan de vrouwen (2.858 euro, tov 2.066 euro). Hoewel dat deels te verklaren is door de zeven dagen die de mannen gemiddeld meer werken, zien we dat verschil ook in het uurloon: de mannen verdienen met 13,0 euro per uur meer dan 2 euro meer per uur dan de vrouwen die gemiddeld 10,8 euro per uur betaald worden
- Ook met klussen (461 euro gemiddeld) verdienen de mannen (633 euro) jaarlijks meer dan de vrouwen (292 euro).

2.6. één student op vijf levert een bijdrage aan het gezinsbudget

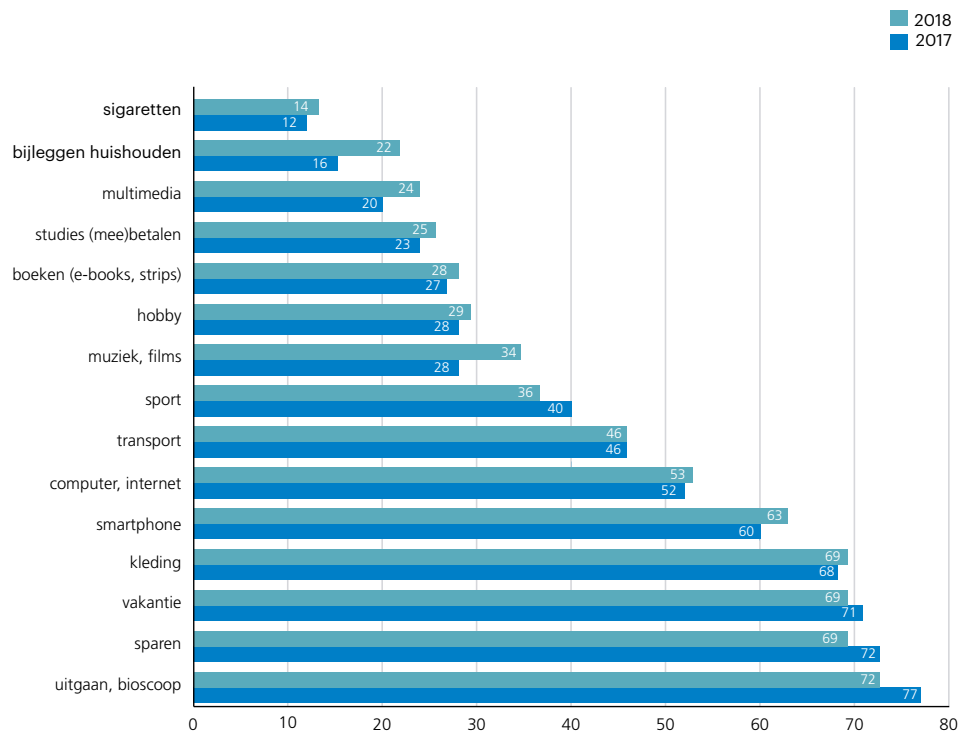
- Ook dit jaar blijkt uit deze studie dat de Belgen van jongs af aan fervente spaarders zijn. 69% spaart meer dan een kwart van zijn inkomsten.
- Hetzelfde geldt voor reizen. Zeven studenten op tien besteden meer dan een vierde van hun inkomsten aan een reis.
- Bijna de helft van de studenten (46%) spendeert 12% van zijn inkomsten aan de financiering van een eigen voertuig of aan transport.
- Bijna zeven op de tien studenten gebruiken hun eigen inkomsten voor een avondje uit, maar dit is slechts goed voor iets meer dan 12% van hun budget.
- Eén student op vier (23%) gebruikt net zoals vorig jaar zijn inkomsten om de kosten van de studies (mee) te betalen. Deze studenten geven gemiddeld 16% van hun inkomsten uit voor de betaling van hun studies. Dat aandeel is dus vrij klein.
- Ten opzichte van vorig jaar leveren meer studenten een bijdrage aan het gezinsbudget. Dat aandeel neemt toe van 16% vorig jaar naar 22%. Bij diegenen die een bijdrage leveren, gaat het om 9% van hun inkomsten. Of hier sprake is van een trend zal moeten blijken uit de volgende peiling.

welke verschillen zijn er per subgroep?

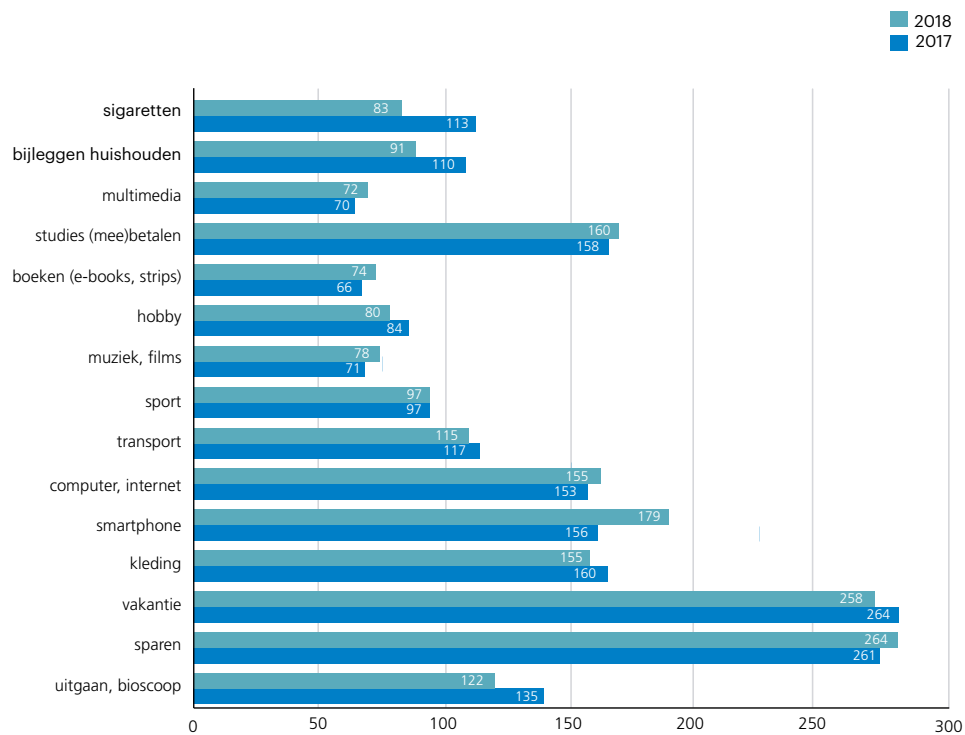
Het uitgavenpatroon van de mannelijke en de vrouwelijke studenten is erg gelijklopend. Alleen spenderen meisjes meer aan kleding (13% versus 8%).

figuur 9: % studenten dat hieraan geld uitgeeft

figuur 10: bedrag dat gemiddeld gespenseerd wordt aan deze uitgavenpost

2.7. korte termijn primeert

We vroegen de studenten met welke factoren ze rekening houden in hun zoektocht naar een studentenjob. Hét belangrijkste criterium bij de keuze van een studentenjob is het geld dat ze ermee kunnen verdienen. Het salaris is doorslaggevend, ver voor de werkervaring of de toekomstperspectieven die een studentenjob kunnen bieden. Bovendien geeft 58% van de studenten aan dat ze hun studentenjob totaal niet in functie van hun studies kiezen (61% vorig jaar).

figuur 11: loon versus ervaring en job na de studies (frequentie en belang)

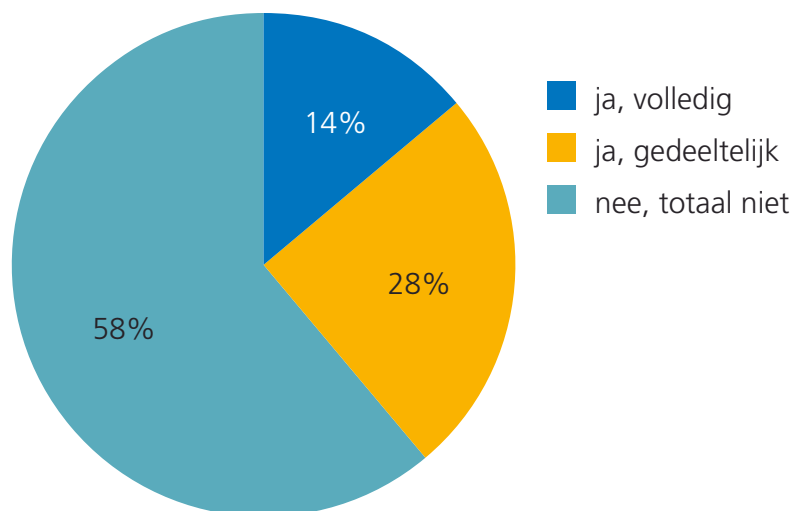
	frequentie	belang
loon	99	44
werksfeer	92	20
ervaring opdoen	78	20
job in dat bedrijf in toekomst	62	12

We gingen een beetje verder in de vragenlijst ook na wat studenten zeer concreet belangrijk vinden aan een studentenjob. Daaruit blijkt nogmaals dat ze het loon dat ze met de studentenjob kunnen verdienen het belangrijkste vinden (8,1/10). Eveneens helemaal bovenaan: de middelen die ze nodig hebben om hun job goed te doen en de beschikbaarheid van informatie (8/10).

Bijna even belangrijk vinden ze de werksfeer (7,9) en een goede relatie met de baas (7,8). De jobinhoud bengelt, net zoals de voorgaande jaren, helemaal onderaan de lijst met een score van 7,4/10.

Kortom: de studenten doen studentenjobs om geld te verdienen. Ze hechten heel wat minder belang aan de jobinhoud. Dat ze toch gemotiveerd zijn om het goed te doen, blijkt uit het feit dat ze veel belang hechten aan goed geïnformeerd te zijn en een omgeving te hebben die hen toelaat de job goed te doen.

figuur 12: kies jij je studentenjob in functie van jouw studies? (in %)

2.8. vrij tevreden

Studenten zijn globaal genomen [vrij tevreden over hun job](#). Die tevredenheid vertaalt zich in een gemiddelde score van 7,7 op 10.

Toch is ook 18% van de studenten ontevreden over zijn studentenjob (score van 1 tot 6 op 10).

- 36% van de respondenten vond de job niet interessant. Deze vaststelling is vrij logisch aangezien het gros van de studenten de jobinhoud het minst belangrijk vindt.
- 35% vindt dat ze onvoldoende geïnformeerd werden over hun rechten en plichten als student.
- 23% is van oordeel dat hun loon niet overeenstemt met de geleverde prestaties.

Studenten zijn het meest tevreden over de info die ze krijgen over de jobinhoud (7,8/10) en over de werkomgeving en de middelen die hen ter beschikking gesteld worden om hun job naar behoren te kunnen uitvoeren (7,8/10).

werkgevers en studenten laten kansen liggen.

De jobinhoud is het minst doorslaggevend bij de zoektocht naar een studentenjob. En vervolgens vindt slechts één student op vier het werk echt interessant.

een studentenjob heeft nochtans meer te bieden dan alleen loon.

Studenten laten enorme kansen liggen door alleen op de korte termijn te denken waardoor ze het potentieel van studentenjobs niet ten volle aanboren. Jongeren die kunnen aantonen dat ze al ervaring hebben opgedaan die in het verlengde ligt van hun studies, betreden de arbeidsmarkt met een serieuze streep voor op hun concurrenten. Wat betekent dat ze op de iets langere termijn meer kans maken op een job na hun studies én dus meer kans hebben om snel een vast inkomen te hebben.

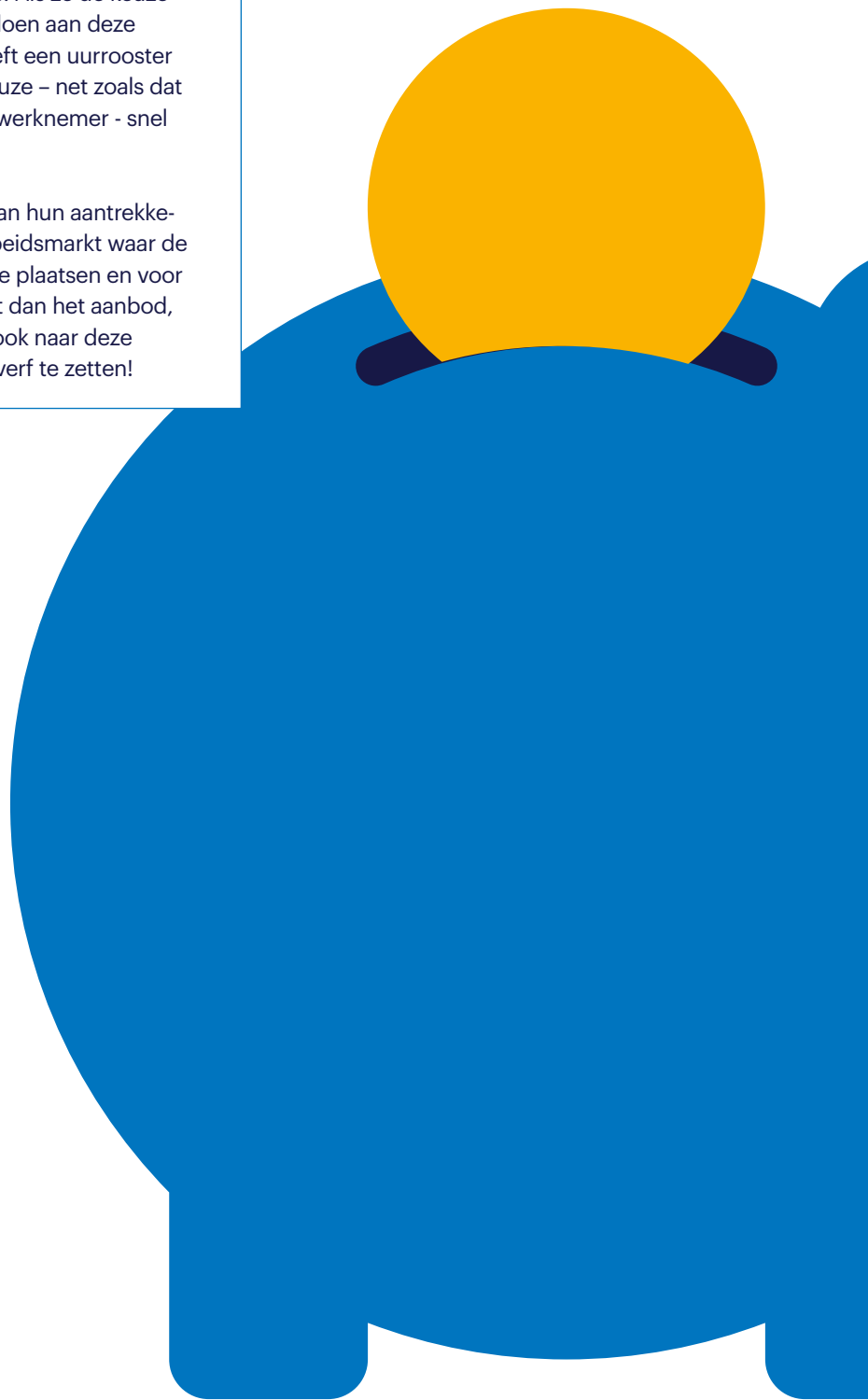
81% van de studenten wil bij dezelfde werkgever aan het werk voor een studentenjob. Slechts 25% ziet het bedrijf nog als een optie voor een job na de studies.

bedrijven spenderen enorme bedragen aan rekruteringscampagnes, maar laten de jobstudenten die ze jaarlijks over de vloer krijgen zomaar wegglijpen.

Ze onderschatten het potentieel van studentenjobs als rekruteringskanaal. Studentenjobs zijn immers hét kanaal bij uitstek om toekomstige werknemers aan te trekken, te evalueren en een duurzame relatie met hen op te bouwen.

Studenten zomaar kieskeurig noemen is te kort door de bocht. Zoals wel vaker is de realiteit complexer dan dat. Studenten hebben steeds meer keuze. En dan laten ze die keuze grotendeels afhangen van het loon dat ze met een studentenjob kunnen verdienen én zijn er voor meer dan de helft van hen toch ook basisvereisten naar jobinhoud toe. Als ze de keuze hebben tussen twee jobs die voldoen aan deze criteria en één van beide jobs heeft een uurrooster dat hen minder past, dan is de keuze – net zoals dat het geval zou zijn bij elke andere werknemer - snel gemaakt.

Heel wat bedrijven maken werk van hun aantrekkelijkheid als werkgever. Op een arbeidsmarkt waar de vraag naar studenten op sommige plaatsen en voor bepaalde tijdstippen groter wordt dan het aanbod, hebben bedrijven er baat bij om ook naar deze doelgroep toe hun troeven in de verf te zetten!

hoe zelfstandig zijn onze Belgische studenten in hun zoektocht naar een studentenjob?

“Twenty years ago, parents told their children to get jobs. Ten years ago, parents encouraged their children to get jobs. Now, parents are attending job interviews alongside their children.”

Uit onderzoek van de Michigan State University bij werkgevers naar de mate waarin ouders betrokken zijn bij de zoektocht naar werk van hun kinderen bleek dat:

- 40% al te maken had met ouders die namens hun kinderen probeerden informatie te krijgen over het bedrijf
- 31% kreeg al cv's doorgestuurd door ouders namens hun kinderen
- 26% had al contact met ouders die hen probeerden te overtuigen om hun zoon of dochter aan te werven
- 15% kreeg al klachten van ouders wiens kinderen niet werden aangeworven
- 12% kreeg al te maken met ouders die hun zoon's of dochter's sollicitatiegesprek probeerden te regelen
- 9% had al contact met een ouder die het loon van zijn of haar kind probeerde te onderhandelen
- 6% kreeg al ouders aan de lijn die voor een promotie of opslag voor hun kind pleitten
- 4% had al te maken met ouders die het sollicitatiegesprek van hun kinderen wilden bijwonen.

Aan het eind van het interview vroegen de onderzoekers de werkgevers of ze nog andere zaken wilden toevoegen. Dat leverde nog volgende voorbeelden op:

- ouders helpen bij werkgerelateerde taken zodat deadlines gehaald worden of kijken het werk na om het te verbeteren
- als werknemers op het matje worden geroepen, dan weigeren ze om met hun manager te praten vooraleer ze met hun ouders gesproken hebben

Naar aanleiding van dit onderzoek, gingen we na of de betutteling die gerapporteerd wordt door Michigan University ook terug te vinden is bij de Belgische studenten. Bijna één student op vijf geeft aan dat mama of papa alle taken die te maken hebben met het vinden van een studentenjob – van het zoeken, over het solliciteren tot de administratie – volledig voor hun rekening nemen. Dat aandeel ligt hoger bij de studenten onder de 18 jaar (26%).

2.9. na de studies: één op vier vreest impact technologische evoluties

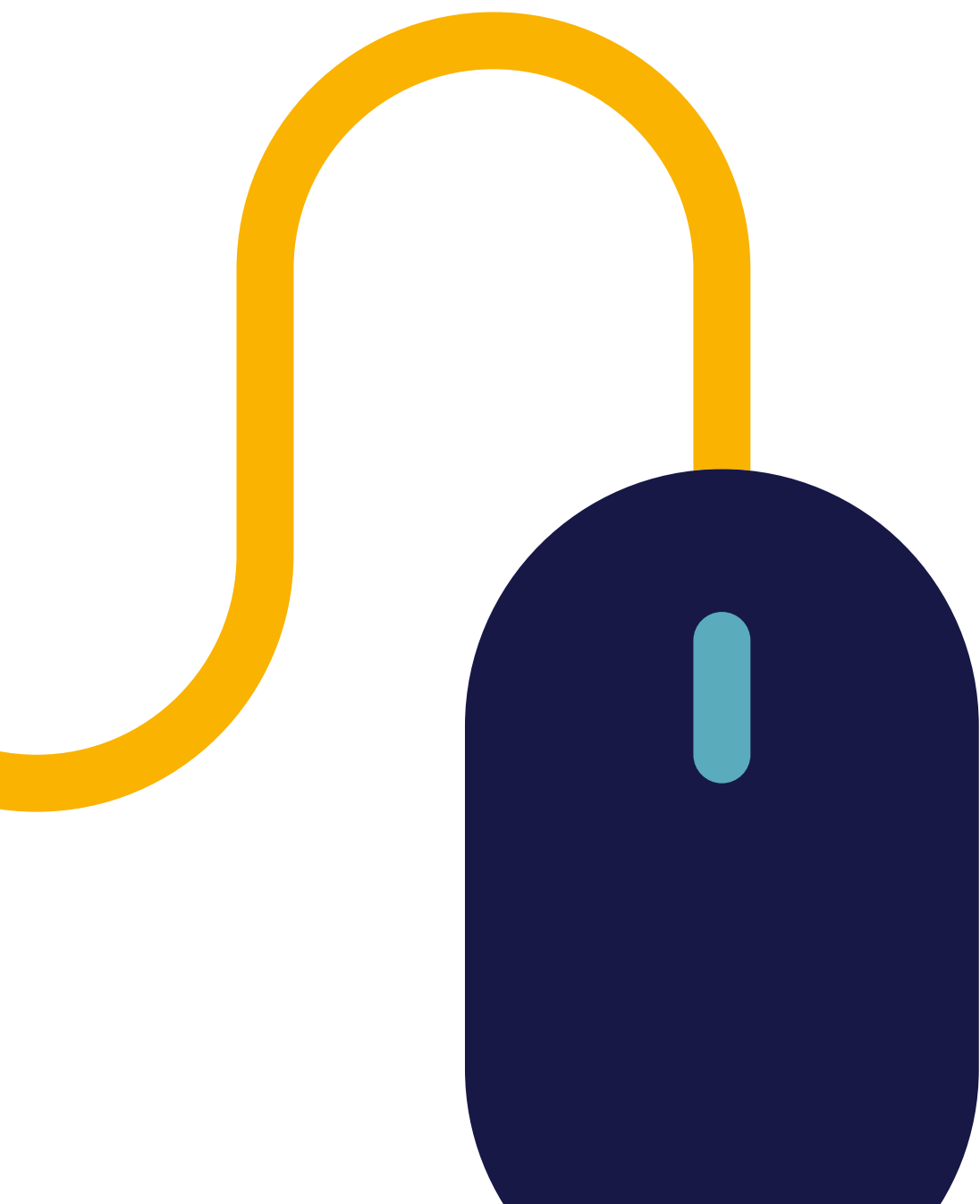
Tot slot onderzochten we hoe de studenten hun kansen op de arbeidsmarkt inschatten.

37% van hen denkt één à drie maand na de studies werk te vinden. 19% is nog optimistischer en is ervan overtuigd dat ze binnen de maand na het afstuderen al aan de slag zullen zijn. Slechts 3% van de respondenten vreest dat hij of zij pas meer dan een jaar na het afstuderen aan de slag zal zijn. Deze resultaten stemmen overeen met de resultaten van vorig jaar. Als we deze cijfers vergelijken met de schoolverlatersstudie 2018 van de VDAB, dan zien we dat één jaar na het afstuderen 10,5% van de schoolverlaters nog werkzoekend is. Studenten schatten hun kansen op de arbeidsmarkt dus te positief in.

Omdat met de regelmaat van de klok doemberichten opduiken over de erg negatieve impact van de technologische evoluties en de robotisering op de arbeidsmarkt, gingen we na in welke mate deze berichtgeving de studenten al kopzorgen baart. Volgens de berichten zouden de technologische evoluties immers 50 à 80 procent van de bestaande banen irrelevant maken.

We stelden de studenten dan ook de vraag in welke mate de technologische evoluties een negatieve impact zouden hebben op hun eigen kansen op de arbeidsmarkt. 54% ligt er voorlopig niet wakker van. 26% is wel van oordeel dat hun jobkansen gehypothekeerd zullen worden door de evoluties op technologisch vlak. 20% heeft geen mening.

Gevraagd naar de kansen die de verschillende diploma's bieden op de arbeidsmarkt, dan denkt 59% van de studenten – terecht - dat een masterdiploma de meeste kansen biedt om snel een job te vinden. Dat aandeel daalt naar 48% voor een bachelordiploma en neemt verder af als het over de kansen van de mensen met een diploma van technisch (26%) en beroepsonderwijs (23%) gaat.

3. belangrijkste conclusies

- studenten werken meer. Ze werken gemiddeld 50 dagen in plaats van 43 dagen per jaar
- 17% van de studenten werkt tijdens de lesuren (14% vorig jaar). De helft van de studenten die tijdens het schooljaar werken kreeg al te maken met werkgevers die hen probeerden te overtuigen om tijdens de lesuren te werken.
- één student op vier geeft aan dat werken tijdens het schooljaar een negatieve invloed heeft op hun studieprestaties.
- één op vier studenten werkt ook tijdens de blok- en/of examenperiodes.
- één student op vijf geeft aan dat mama of papa alle taken die te maken hebben met het vinden van een studentenjob (zoeken, cv, afspraken maken, administratie,...) volledig voor hun rekening nemen. Dat aandeel ligt nog hoger bij studenten onder de 18 jaar (26%).
- een kwart van de jongeren is ervan overtuigd dat de technologische evoluties een negatieve impact zullen hebben op hun jobkansen.
- studenten schatten hun kansen op de arbeidsmarkt na hun studies vrij positief in. Slechts 3% denkt dat hij of zij na een jaar na het afstuderen nog steeds geen job zal hebben. Als we dat vergelijken met de schoolverlatersstudie van de VDAB, dan zien we dat ze te optimistisch zijn. Van alle schoolverlaters is 10,5% na een jaar nog steeds werkzoekend.
- studenten zijn ervan overtuigd dat de kansen op de arbeidsmarkt het grootst zijn met een masterdiploma (59%). Slechts 26% gelooft in de kansen met een diploma van het technisch secundair onderwijs en slechts 23% in de kansen met een diploma van het beroepsonderwijs.
- anno 2018 werken dubbel zo veel studenten tijdens het schooljaar als bij de eerste meting in 2004 (30%).
- 14% van de studenten werkt niet. Ze doen geen studentenjob tijdens het schooljaar of tijdens de vakantie, klussen niet en doen geen vrijwilligerswerk.
- van diegenen die op regelmatige basis werken tijdens het schooljaar, geeft 17% van de studenten aan dat ze ook werken tijdens de schooluren.
- ten opzichte van de bevraging van vorig jaar, is het aantal studenten dat zonder contract aan de slag gaat opnieuw licht toegenomen. Vorig jaar was 13% van de studenten zonder contract aan de slag. Vandaag geeft 17% van de studenten aan in het zwart te werken.

- ook bij de studenten jonger dan 18 jaar lijkt de situatie opnieuw iets minder gunstig. 25% (tov 22% vorig jaar) van de -18-jarigen zegt immers zonder contract te werken.
- 78% van de respondenten die tijdens hun laatste job aan de slag gingen met een contract, geeft aan dat de arbeidsvoorwaarden nageleefd werden. Vorig jaar gaf nog 90% aan dat de voorwaarden gerespecteerd werden.
- studenten zijn globaal genomen vrij tevreden over hun studentenjob. 81% van de studenten wil bij dezelfde werkgever aan het werk voor een studentenjob. Slechts 25% ziet het bedrijf nog als een optie voor een job na de studies. Deze cijfers wijzen erop dat bedrijven het potentieel van studentenjobs als rekruteringskanaal stevig onderschatten.
- 58% van de studenten geeft aan dat ze hun studentenjob totaal niet in functie van hun studies kiezen. Studenten lijken hiermee alleen maar op de korte termijn te denken en beseffen nog te weinig dat studentenjobs ook relevante ervaring kan opleveren om met een sterker cv aan de start te komen.
- hoewel sinds 2004 bijna dubbel zo veel studenten werken buiten de zomerperiode, ging dat niet ten koste van hun engagementen als vrijwilliger. Het aandeel studenten dat aan de slag gaat als vrijwilliger blijft immers sinds het begin van de metingen vrij stabiel en schommelt rond de 30%. De doemberichten dat vrijwilligers een uitstervend ras zouden zijn, kunnen op basis van deze peiling niet bevestigd worden.
- de sectoren die het meeste beroep doen op studenten zijn overduidelijk de detailhandel (21%), de horeca (17%) en de overheid/non-profit (14%).
- gevraagd naar de laatste job die ze deden, gaan de meeste studenten aan de slag als administratief bediende (13%), gevolgd door een job als productiewerker (10%) en kassier(st)er (9%).
- wat de betaalde jobs betreft (tijdens het jaar en tijdens de vakantiemaanden), verdienen de studenten gemiddeld 2.444 euro per jaar. De mannelijke studenten verdienen meer dan de vrouwen (2.858 euro, tov 2066 euro). Hoewel dat deels te verklaren is door de zeven dagen die de mannen gemiddeld meer werken, zien we dat verschil ook in het uurloon: de mannen verdienen met 13 euro meer dan 2 euro meer per uur dan de vrouwen die gemiddeld 10,8 euro per uur betaald worden. Opmerkelijk is ook dat mannen met klussen (633 euro) jaarlijks een stuk meer verdienen dan de vrouwen (292 euro).
- 69% van de studenten spaart. Gemiddeld sparen ze iets meer dan een vierde van het geld dat ze verdienen. 22% levert een bijdrage aan het gezinsbudget en een kwart van de studenten financieren (een stuk van) hun studies met het geld dat ze verdienen.
- voor het eerst stellen we enkele opmerkelijke veranderingen vast in de top van de rangschikking van de kanalen die studenten gebruiken om een job te vinden. Uitzendkantoren zijn het meest populaire zoekkanaal geworden, ook de jobsites zijn aan en opmars bezig. Vandaag is het voor 49% van de studenten een valabel zoekkanaal (tov 41% vorig jaar). Vorig jaar gaf één student op vier aan ook sociale en apps te gebruiken. Vandaag is dat 36%.
- familie blijft met 30% het meest doeltreffende kanaal om een studentenjob te vinden. Uitzendkantoren zijn met 17% het efficiëntste formele kanaal om een studentenjob te vinden.
- 54% van de studenten heeft aan dat ze helemaal niet kieskeurig zijn wat de jobinhoud betreft.

